

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistrtvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XXXVIII. Senex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

ſuprema concilia initio quidem ex Provinciariū Ordinibus conſtituta ſunt, & in iis Prælati etiam hodiè Pariſiis, atque alibi locum vindicant. Sed olim quidem conuentus eorum celebrabantur ad paucos dies, aderantque Prælati, decidebanturque litès, ſed poſtquam ea concilia, ad perpetuam ſtationem (ſeſſionem potius) deuenerunt, & in ſubſidium patriarum legum vocata ſunt tota Iuris Romani volumina, ſuperueneruntque numeroſa Principum edicta, infinita locorum ſtatuta, & litigantium nullis iam terminis circumſcripta malitia, litium ſcriptarum immenſa firmata, & oceanus Bibliothecarum, vt iam iura & negotia mole ruant ſua, nec iam breues Ordinum Conuentus, nec Prælatorum exigui temporis ab eccleſiis abſentia expediendis cauſis ſufficit, imò nec continua iudicium diligentia; reſceſſerunt Prælati à foro, magna etiam parte ab aula, ſubrogatis alicubi inferioris Ordinis clericis, ex quorum abſentia minus damnum Eccleſia caperet, & Reſp. iuuaretur. Sed an pietati maiorum, an felicitati illorum temporum adſcribendum ſit, quod Reip. negociis clerus magis quam hodie admoueretur, an doctrinæ, quæ penes Eccleſiaſticos tota penè erat, adeò vt vetere apud Gallos more clerici nomine litteratus aliquis indicetur, cum antiqui eorum nobiles arma tractarent tantum, plebs ruſ vexaret, & artificia; atque hodie rebus mutatis, doctrinaque omni ordini communicata magis conueniat, vt quam quiſque elegit ſpartham, in ea ſe exerceat: diſquirendum iis relinquemus, qui pro genio quiſque ſuæ gentis, & temporum ratione Remp. moderantur.

CAPVT XXXVIII.

senex.

IN antiquo eſt Sapientia, & in multo tempore prudentia. *Iob. 12.*
 Ideoque Magna fuit quondam capitis reuerentia cani.
 Vnde prouerbium refert Anacletus, *Gloria ſenem canities, c. porro d. 84.* & porro Moyſi præcipitur, vt eligat præbyteros, id eſt, ſeniores. & deinceps legimus apud Hebræos ſeniorum concilia. *Exod. c. 5. Leuit. c. 8. Mat. c. 1. 11.* & alibi, quam ſpectioſa veteranis ſapientia & glorioſis intellectus, & conſilium, corona ſenem multa peritia, & gloria illorum timor Dei. *Eccl. 25.* Romulus centum ex ſenioribus elegit, quos Senatores propter ſenectutem,

1
 Commen-
 datio ſene-
 antis.

rem, Patres ob similitudinem curæ nominavit. *A senibus nomen mite senatus habet.* Lycurgus seniores constituit; scilicet qui annum sexagesimum exegissent. lege Iuliâ cautum ne minor viginti quinque annis iudicet. *l. 41. D. de recept.* Augustus, teste Suetonio, à trigésimo ætatis anno Iudices adlegit.

Iustinianus veteres & expertos exigit. *Auth. de Iud. §. vetus* ^{2.}
igitur. vers. quia vero. In quibus Aristoteles *Ethic. 1.* magis pro- ^{Iudici con-}
 bat iudicium & experientiam, cui consonat Anacletus; *Hæc,* ^{ueniens.}
 inquit, *canities sapientiam designat, de qua scriptum est: Canities*
hominum prudentia est.

Posterioribus sæculis apud Romanos singulis dignitati-
 bus ætas præscripta fuit. Unde apud Tacitum *lib. 1.* Tiberius
 pro Nerone Germanici filio *petit quinquennio maturius quam per*
leges liceret questuram. Et à Claudio Neroni virilis toga matura-
 ta est, & vigésimo anno consulatum iniit. Nec in municipiis
 decuriones nisi maiores annis viginti quinque adlegebantur.
 Minores decuriones facti sportulas decurionum accipiebant,
 sed interim suffragium inter cæteros ferre non poterat. *l. spurij*
§. minores D. de decur. Facti, inquit Glossa, ex causa, *vt l. 11. eod.*
 neque enim (ait lex) minores viginti quinque annis decurio-
 nes adlegi nisi ex causa possunt: scilicet aliorum penuriâ, præ-
 cociâ naturæ, animi, generisve merito. vt in Cardinalium
 Collegium adoptari videmus sublimium Principum liberos
 ætate impari. Interim d. legem *Spurij*, servatam refert à Sena-
 tu Parisiensi, Papon. *Arrest lib. 6. tit. 2. arr. 8.* & in iunio-
 ribus Cardinalibus consuetum est, sententiam eos non dicere,
 nisi solemni cæremoniâ à Pontifice eis fuerit apertum. Alio-
 quin si minor prætor, si consul ius dixerit, sententiãve pro-
 tulerit, valebit. Princeps enim qui ei Magistratum dedit, om-
 nia gerere decrevit. *l. quidam 57. D. de re iud.* Fuit & lex Pompeia
 Bythynis data: de qua meminit Plin. *lib. 2. Epist. 83. 14.* quam
 excutit Papon *ubi supra.*

Sanè censet Alexander III. *in c. 1. de renunc.* plus valere vni- ^{4.}
 bram senis quàm sapientiam iuuenis. præsumitur longâ rerum ^{Dignitas}
 experienciã sapientior, *c. sciendum 26. q. 4.* quia adfert *vetustas* ^{senectutis.}
omnibus in rebus longinquâ observatione incredibilem scientiam. Cic. 3.
de diuin. magis temperatus & providens, quàm iuuenis; in quo
 bulliens in feruido sanguine animus temeritatem sæpè sociam
 habet. Aetas quippe feruorem aufert, & consilium adfert,

H

quotidie

quotidie senescentibus vitius, maturescence etate. Liu. l. 3. Quare & Aristot. lib. 3. Top. cap. 3. negat iuniorum operâ vtendum, vbi prudentia; sed vbi robore opus est. Inde & Mario iuniori dictum, iuvenes prius remis quàm gubernaculis admouendos. In lege clar. C. de auctor. pr. est. l. fin. C. de bon. qua. lib. senior præferatur aliis: auctoritas ei & reuerentia defertur. c. his dist. 23. Gellius lib. 2. c. 15. Tiraquell. de primog. in præfat. n. 75. Quod vsus posteriorum temporum adeo prorogauit, vt senior in monumentis antiquis, & conciliorum in Hispania ac Gallia habitorum actis, & libris feudorum pro domino, ac principe accipiantur. lib. 1. feud. c. 17. tit. quib. mod. feud. amit. ibi si seniores assalierint, si seniorum vxores adulterarint, si seniores in bello dimiserint. Et in capitular. Caroli Mag. cap. 5. art. 3. De quo pago, inquit, est, vel vbi manet, aut quis est eius senior? Crantzius in Norman. lib. 2. cap. 21. Quis, ait ille, vester est Princeps, aut senior? nullus, respondet illi: nam equo per omnia iure imperamus. & c. vlt. nam senior noster, vt vidisti, claudus, non veniendi ad te veniam deprecatur. Loquitur de Arnulfo Flandriæ Comite. Vnde in Annalibus Ludouici Pij qui cum Aimono excusi sunt, lib. 5. cap. 14. Senioratus pro dominatu accipitur. & cap. 21. Rex appellatur Senior. Sicitem, Seniores Vasconie Dagoberto Regi Francorum Sacramento fidem dantes, fideles ei facti sunt. Aimon. lib. 4. c. 31. & Senior Urbis Gregorio Turon. lib. 10. cap. 2.

4. Enimverò & Sacræ Litteræ tantam senectuti tribuunt auctoritatem, vt deficiente scripturâ, & lege, succedat iudicium seniorum. Interroga patrem tuum, & dicet tibi: maiores tuos, & annuntiabunt tibi. & Pontifex Innoc. quod si omnibus inspectis quæstionis qualitas non lucide inuestigatur, seniores Prouinciæ congrega, & eos interroga: facilius namque inuenitur, quod à pluribus senioribus queritur. c. de quib. dist. 20.

5. Nihilominus non ita ætatis senio confectos volumus, vt ad regiminis officium non possint assurgere. c. Archidia. dist. 85, sed vegetos senes.

6. Et quoniam magna hodie moles est legû, maior commentariorum, & maxima litium volumina: non dubito quin in collegiis senibus iuniores misceri possint, & ad iuuandos labores debeant. Thesaurus in præm. decis. & excitatum scimus à Deo Iudicium Danielis pro Susanna. & liberaliùs admittit Tiraquell. iuniores, de nobilit. in præfat. à numero 10173.

ro 173. & 178. & Anacletus quidem in d. cap. porro. Non, inquit, propter decrepitam senectutem, sed propter sapientiam presbyteri (id est, seniores, ut mox explicauerat) nominantur. Apud Romanos sanè petendis magistratibus demum discretæ ætates anno V. C. 575. Liu. lib. 40. vnde & Tacit. lib. 11. Apud maiores id virtutis præmium fuerat, cunctisque ciuium, si bonis artibus fiderent, licitum petere magistratus, ac ne ætas quidem distinguebatur. & optimè Cicero Philip. 5. in fin. Legibus annalibus maiores nostri, cum grandioræm ætatem ad consulatum constituebant, adolescentiæ temeritatē verebantur. C. Cæsar ineunte ætate docuit ab excellenti eximiaque virtute progressum ætatis expectari non oportere. Itaque maiores nostri veteres illi admodum antiqui, leges annales non habebant, quas multis post annis attulit ambitio, ut gradus essent petitionis æquales, ita sæpè magna indoles virtutis priusquam Reip. prodesse potuisset, extincta fuit. At verò apud antiquos Rullij, Decij, Coruini, multiq; alij; recentiore autem memoriâ superior Africanus, T. Flaminius, admodum adolescentens consules facti, tantas res gesserunt, ut populi Romani imperium auxerint, nomen ornaverint. Quid Macedo Alexander? cum ab ineunte ætate res maximas gerere cœpisset, nonne tertio & trigesimo anno mortem obiit? quæ est ætas nostris legibus decem annis minor, quàm consularis. Ex quo iudicari potest, virtutis esse quàm ætatis cursum celerioræm. Ergo rectè Plin. in epist. ab optima indole frustra exigi annorum numerum. & Vopisc. in Prob. in eo non expectari ætatem, qui virtutibus fulget, moribus pollet. Vnde Scipio; Sat habeo annorum si populus consulem me fieri voluerit. & Cassiod. Spectata quidem virtus, annalibus legibus subiecta non est, iamque honoris infulis adultam cingere dignus est cæsariem, quisquis meritorum laude ætatis præiudicia superauit.

CAPVT XXXIX.

Sine ambitu promotus.

Non enim quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur tanquam

Aaron. Paul. ad Hebræos.

1.

Ambitio
ableganda.

Virtus repulsæ nescia sordidæ,
Intaminatis gaudet honoribus,

H 2

Nec